

Ik heb alle begrip voor de wens om herhaling van ernstige incidenten te voorkomen. De mate waarin deze maatregel daar aan bijdraagt staat echter niet in verhouding tot de regeldruk, kosten, etc, etc die ermee gepaard gaan.

Op het moment dat een ernstig incident zich voordoet zal in eerste instantie de houder alles in het werk stellen om herhaling te voorkomen. Voor zover dat niet gebeurt zullen betrokken ouders en/of de oudercommissie daar reeds op aandringen en indien nodig de toezichthouder betrekken. In het alleruiterste geval dat geen van deze voor de hand liggende mechanismen ter voorkoming van herhaling zouden falen kan ik me niet anders voorstellen dat er kwade wil is bij de desbetreffende houder. Diezelfde houder gaat echt geen melding doen en zonder die melding komt de toezichthouder daar nooit achter.

Kortom: deze maatregel voegt voor wat betreft het daadwerkelijk verlagen van grote risico's weinig tot niets toe.

Dan het argument tbv een landelijk beeld en informatiepositie: ten eerste is er geen enkele manier waarop een goed gevulde database op landelijk niveau bijdraagt aan maatregelen ter plaatse, die vrijwel per definitie van een zeer wisselende aard zijn. Beter gezegd: er zijn veel goedkopere en minder regelzuchtige methoden denkbaar om te speuren naar algemeen toepasbare maatregelen. Het is een gegeven dat veel incidenten al wel gemeld worden. Tevens is een registratie van grote en kleine incidenten reeds verplicht (en als intern instrument voor een houder ook zinnig). Uit deze bronnen kan de toezichthouder een weloverwogen selectie maken om case studies te (laten) doen, om uit te diepen wat de aard van het incident was (ondeugdelijk materiaal, menselijk falen, echte pech, etc). Een reeks van dit soort case studies is een veel rijkere bron van informatie zonder dat daar op algemene schaal wetswijziging voor nodig is.

De mate waarin de toezichthouder vanwege deze voorgestelde maatregel meer in staat zal zijn om iets bij te dragen is nagenoeg nihil. Het gaat hierbij om "meer dan in de actuele situatie" en "daadwerkelijk iets bijdragen wat niet al vanzelf gebeurt". De MvT slaat deze analyse helemaal over en laat daarmee een belangrijk argument op de kosten/batenweegschaal volkomen onbenoemd. In deze gedachte is het ook van belang om mee te nemen dat de GGD slechts een toezichthoudende rol heeft. Dat betekent heel expliciet een oordeel vellen over het al dan niet volgen van de wet, maar daar zit geen enkel element van overleg of ondersteuning in. (integendeel: dit exacte verzoek van houders, namelijk 'help ons om aan de wet te voldoen' wordt zeer hardnekkig chronisch afgewezen). Het is dus een grove illusie ten opzichte van de daadwerkelijke praktijk om te denken dat een toezichthouder als reactie op een melding iets anders komt doen dan constateren dat er iets niet in de haak is en als het even kan adviseren aan de gemeente om te beboeten. Daar is de veiligheid niet bij gebaat; dat kost zowel GGD als houders alleen maar meer tijd, moeite en soms zelfs direct geld.

Los van alle argumenten om deze hele maatregel helemaal niet uit te voeren zijn er inhoudelijk zaken op aan te merken.

Artikel I A 1.1. (definitie van ernstig incident) is grammaticaal incorrect; er ontbreekt ergens een 'tot'.

Deze definitie betreft "had kunnen leiden", ofwel een gebeurtenis die (nog) niet heeft plaatsgevonden. Zonder juridische achtergrond denk ik toch dat het verplicht stellen van het melden van de kans op een gebeurtenis ingaat tegen basale rechtsprincipes.

In meer boerenverstand termen is deze net iets te brede definitie een onuitputtelijke bron voor verwarring en arbitrair meningsverschil tussen houders en toezichthouders. Nog los van de voor de hand liggende weerstand tegen het melden van dingen die net niet gebeurd zijn (de toezichthouder is geen heel erg welkome gast in de dagelijkse praktijk) vereist deze definitie van alle personeel en andere betrokken een voortdurend inzicht in wat er had kunnen gebeuren. Dit is geen reële verwachting om te koesteren, laat staan om wettelijk verplicht te stellen.

Artikel 1.51d lid d. noemt de vermissing van een kind. Op het eerste gezicht zal eenieder zeggen "als je een kind kwijt bent, dan is dat een zeer ernstige zaak.". De praktijk is echter dat kinderen met enige regelmaat vermist worden -- niet omdat ze daadwerkelijk het terrein af zijn of anderszins in gevaar, maar omdat op een locatie (met name in BSO context) de communicatie tussen medewerkers soms niet snel genoeg aansluit bij een kind dat van het ene lokaal naar het andere loopt. Op welk moment is een kind dan vermist en is de situatie meldingsplichtig? In de eerste minuut? Na een kwartier zoeken? Ontbrekende criteria zijn enerzijds een bron van ruis in een wet die in de praktijk heel weinig geest en heel veel letter kent. Anderzijds leggen ze de vinger precies op de zere plek, namelijk dat als je probeert om onverwachte situaties te categoriseren, dat dan blijkt dat de details zich daar gewoon niet voor lenen.

Artikel 1.51d lid 3 riekt naar amateurisme. De locatie van een voorziening (punt c.) is naar alle redelijkheid onderdeel van punt a. Daarnaast is de relatie tussen een houder en de toezichthouder gesleuteld op LRK nummer, wat uniek is voor een locatie en zelfs opvangvorm, indien zowel dagopvang als BSO op hetzelfde adres worden geboden. Beter zouden punt b. en c. verwoord worden als:

b. alle relevante informatie die op dit moment bekend zijn bij de houder met betrekking tot oorzaak en aanleiding van het incident;

c. reeds genomen en/of voorgenomen maatregelen ter voorkomen van herhaling van het incident.

Handhaving

Indien deze aanvulling op de Wet Kinderopvang wordt doorgevoerd betekent dat ook een gelegenheid voor houders om op dit punt deze wet te overtreden. Zoals het momenteel geregeld is, is het de taak van de toezichthouder om dit te onderzoeken, constateren en te rapporteren aan de gemeente, wiens taak het is om te gaan handhaven.

Om te voorkomen dat deze maatregel in de praktijk vervalt tot een extra stok om houders mee te slaan (en niets meer dan dat) zou het zeer wenselijk zijn om een

bijpassende aanvulling op de Wet Kwaliteit Kinderopvang door te voeren waarin wordt gesteld dat het al dan niet melden van incidenten op zich geen handhaving tot gevolg mag hebben. Dat brengt de maximale consequentie van een melding terug naar de reeds bestaande consequenties die samenhangen met de Warenwet, NWWA, Arbeidsomstandighedenwet, etc. Op die manier is de inherente veiligheidswens gedekt zonder extra weerstand op te roepen tegen het melden van incidenten.